ב"ה | גיליון **821**
ערב שבת קודש
פרשת **חיי שרה** תשפ"ז

י-ם	16:26	17:23
ת"א	16:28	17:24
חיפה	16:26	17:23
ב"ש	16:29	17:25

אוצר הנפש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה אוצר הסיפור

שידוך יצחק מכח שרה

והנה, רש"י מפרש "והוי' ברך את אברהם בכל" – "'**בכל' עולה בגימטריא בן** ומאחר שהיה לו בן היה צריך להשיאו אשה". מבשורת המלאכים לאברהם "והנה בן לשרה אשתך" למדו בקבלה, שהבן (יצחק) מתיחס בעיקר לשרה, יותר מאשר לאברהם.

שרה היא המבינה ("בן") ביצחק יותר מאברהם (שהרי אברהם ויצחק הם שתי מדות הפוכות), וממילא עליה לעשות את השידוך ליצחק (כמו שבאמת המציאות אצל רוב המשפחות...).

ובודאי ששליחות אליעזר למצוא את השידוך המתאים ליצחק נעשית בהשראת שרה (מעולם האמת, שמשם עוד יותר קל לה ליזום את השידוך), וכמבואר במ"א.

והיינו חיבור שני הפירושים (של חז"ל ושל רש"י):

מה שיש לאברהם בן היינו "בן לשרה", וממילא עליו, דוקא בעת, לאחר הסתלקות שרה, להשיאו אשה הראויה לו (שתהיה דומה 'בכל' לשרה, כדרשת חז"ל על "האהלה שרה אמו" בנישואי רבקה ליצחק).

דוקא מכח הזיווג העליון של אברהם-שרה (על דרך הזיווג של משה רבינו עם כלת משה, לאחר פרישתו מצפרה) אפשר לחולל את הזיווג של יצחק-רבקה (שאף היא מכונה "בת" לאברהם), וד"ל.

(י"א חשון פ"ו)

רבי שלומק'ה מזוועהיל | 'לשמה' אמיתי

רבי שלמה גולדמן מזוועהיל נסתלק בכ"ו אייר.

מעשה באברך, שבכל יום לפני תפילת השחר היה שותה כוס קפה ומסתכל בעיתון חרדי. כשילדיו גדלו, נמלך בדעתו שבשביל החינוך זה לא מתאים: אמנם הוא עצמו לא אוחז בדרגה להתנזר מהעיתון, אבל בשביל ילדיו – שהרי לא מתאים שהילדים יראו שאבא לפני התפילה קורא עיתון עם כוס קפה – לקח חובת הלבבות או מסילת ישרים ועיין בו יחד עם שתיית הקפה.

לקח חובת הלבבות או מסילת ישרים ועיין בו יחד עם שתיית הקפה

לאותו אדם הציק שהוא עושה דבר שאינו אוחז בו, ושאל על זה את אא"ז הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע. ענה לו הרבי: ער "לשמה" אין חינוך הבנים" (-זהו 'לשמה' אמיתי בחינוך הבנים)!

מדוע הרצון לחינוך מסוים, אמיתי יותר מהחשק לקריאת עיתון?

נראה כי אמת אין פירושה תמיד הזדהות מלאה עם כל פעולה. אדם שנמנע מכל מעשה הנעים לו מעט פחות, איננו אדם אמיתי אלא שבוי – בידי רגשותיו, ההנחות המוקדמות שלו או התאוות שהורגל אליהם. פעמים רבות דווקא ההתעלמות מהם, שמתעוררת בסיפורנו על ידי תשומת לב לחינוך הילדים, משקפת נקודת אמת פנימית ועמוקה: היכן נראה לי כי ראוי שאמצא? מה הייתי רוצה שיעסיק את מחשבותי? לפי רבי שלומק'ה, זהו מניע אמיתי מאוד – וראוי לכוון את פעולותינו על פיו.

(מתוך נפלאות אייר פ"ה)

אוצר הרמז

מיתת שרה בחברון – חיבור כל ארבעת יסודות החומר

כתוב בפירוש בזהר, בתחלת פרשת חיי שרה, בסוד חברון, ש**חברון** היא **חיבור** כל ארבעת יסודות החומר, אש-מים-רוח-עפר. בדרך כלל אחרי הסתלקות הנשמה מהגוף היסודות האלה נפרדים, אבל אצל הצדיקים הגוף לא נפרד – הכל נשאר מחובר, כמו אצל שרה, שכל החומר הוא באחדות.

(אור לי' סיון פ"ו)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב: דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

שלמות וחסרון ב"חיי שרה"

מידת הבטחון היא שאני בטוח שיהיה טוב "בטוב הנראה והנגלה", בלשון הרבי. כלומר, שיהיה טוב איך שאני מבין את הטוב ואיך שאני רוצה את הטוב. אצל שרה אמנו, בטחון הוא שתהיה בטוחה במאה אחוז שתזכה לילד, אף על פי שלא יתכן בדרך הטבע.

באמת, רואים בתורה שהבטחון הזה לא כל כך פשוט אצל שרה. כאשר אברהם אבינו התבשר מה' על לידת יצחק משרה, בפרשת ברית המילה בסוף פרשת לך לך, הוא צוחק – אבל כתוב שהוא צוחק מתוך אמונה שלמה בדבר ה'. אחר כך, כשהמלאכים אמרו "שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך", גם שרה צחקה. שניהם צחקו. מה ההבדל? **בעוד אברהם צחק והאמין באמונה שלמה, שרה צחקה קצת בלגלוג – 'לא יתכן שאלד בן'. הצחוק מבטא חסרון קל בשלמות האמונה שלה. אחר כך כתוב שהיא הכחישה, "לא צחקתי כי יראה", וה' אומר לה "לא כי צחקת" – 'תודי שצחקת!', צחוק לא מאה אחוז בסדר. מה ההסבר לחסרון האמונה והבטחון של שרה?**

השאלה עוד יותר חזקה כשזוכרים ששרה היתה גדולה מאברהם אבינו בנביאות. כאשר אמרה שרה לאברהם "גרש את האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק", אחרי לידת יצחק, אמר לו ה' "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה" – מכאן לומדים חז"ל ששרה היתה גדולה מאברהם בנביאות.

כיצד יתכן ששרה – המאמינה הגדולה והנביאה הגדולה – 'נופלת' בצחוק שמעיד על חסרון באמונה ובבטחון (נפילה שאין לאברהם אבינו, שצוחק צחוק של שמחה, אפילו שהוא קטן ממנה בנביאות)?

אמרנו ששרה גדולה מאברהם בנביאות, אבל בכל אופן היא האשה שלו. החיד"א, בפירושו לתהלים ("יוסף תהלות"), מביא פירוש מופלא של הרמ"ע מפאנו – אחד מגדולי המקובלים אחרי האריז"ל – לפסוק "והוי' פקד את שרה". הוא מסביר ש"פקד" הוא לשון חסרון, כמו "ויפקד מקום דוד". על פי פשט הכוונה שה' זכר את שרה לטובה, לתת לה הריון. מה יכול להיות ההסבר כאן ל"פקד" לשון חסרון? שרה ואברהם היו "שוין בקומתן" – ושרה אפילו היתה גדולה מאברהם אבינו, כמו שראינו – וככה אי אפשר ללדת בן, כמו ששני מלכים לא יכולים להשתמש בבתר אחד. לכן, כדי ששרה תלד, ה' צריך לפקוד-לחסר את שרה – שתהיה פחותה מאברהם.

מה הוא אומר? בתחלה שני המאורות הגדולים היו "שוין בקומתן", ושרה היתה אפילו יותר גדולה מאברהם אבינו – כמו שיתגלה לעתיד לבוא, ש"אשת חיל עטרת בעלה" ו"נקבה תסובב גבר" – אבל במצב הזה היא לא מסוגלת להוליד. בשביל להוליד האשה צריכה לפחות לחשוב שהיא קצת יותר קטנה מהבעל. אם זו האמת – זו אמת. אם זו לא האמת, והיא באמת גדולה מבעלה – המחשבה הזו מתאימה לעולם הזה, שהוא עלמא דשקרא. מהו עולם השקר? עולם בו נדמה שהאשה פחות מהבעל. בעלמא דקשוט, עולם האמת, המציאות לעתיד לבוא, דמות האשה תתגלה במלוא קומתה, הדרה ויפיה – יראו שבאמת היא גדולה מהאיש. כך מתחיל משרה אמנו, בידיעה שלה את מי לקרב ואת מי להרחיק. בכל אופן, ככה הוא מסביר – ש"והוי' פקד את שרה", היינו שהוא החסיר אותה כדי שהיא תוכל ללדת.

> כיצד יתכן ששרה – המאמינה הגדולה והנביאה הגדולה – 'נופלת' בצחוק שמעיד על חסרון באמונה ובבטחון?

לפי הפירוש הזה, נסביר שהירידה של שרה אמנו להיות פחותה מאברהם אבינו בענין של הבטחון, שהצחוק שלה מבטא קצת חוסר אמונה, היא-היא ה"פקד את שרה" – ה' מחסיר את הבטחון של שרה, שמצד עצמה היא המאמינה הגדולה והנביאה הגדולה, כדי שהיא תהיה פחות מאברהם ואז תוכל ללדת לו.

זו, כמובן, המתקה מאד גדולה לצחוק של שרה – זהו חסרון שה' עשה אצלה, דווקא כדי שהיא תלמד. רואים כאן שאצל שרה יש שלמות של "כולן שוין לטובה" – גם החסרון שלה, כולל חסרון בבטחון שה' גורם לה, הוא חלק מהשלמות שלה. היא מאמינה ומקבלת הכל 'זאל זיין אזוי', גם את החסרונות שלה, כי היא מבינה שזה חלק מהתוכנית של ה' ובסופו של דבר היא תקבל על כך את הפיצוי הכי גדול.

אין כאן סתירה לכך שבהתחלה שרה יראה להודות בכשלונה – בירידה-נפילה שלה היא יראה שמא תפסיד בכך מה שה' הבטיח לה, אבל מיד היא התאוששה והבינה לאשורו של דבר שאדרבה, כעת דווקא היא ראויה לקיום ההבטחה, להוליד בן.

(י"ח חשון פ"ב)

אוצר הפתגם

בפרשת וילך אומר משה רבינו ליהושע "כי אתה תבוא את העם הזה" וה' אומר "תביא", "דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור, טול מטה והך על קדקדם" – המלך צריך להיות חזק, אחרת הוא לא שוה.

(מוצאי כ"ב אלול פ"ד)

מי יכול לומר שהקב"ה מתגלה אצלו יותר מאשר אצל אחרים? כבר אמר הבעש"ט כי עצמות ה' הפשוטה מתגלה בתמימות ובפשיטות של היהודי הפשוט אף יותר מתלמידי החכמים הגדולים.

(י"א שבט פ"ה)

מהדורה עיצובי: דעה אביחיל | 054-6580146